

Täysistunto

Torstai 25.4.2024 klo 16.06—2.04

2.1. Suullinen kysymys talouden sopeutustoimien oikeudenmukaisuudesta (Joona Räsänen sd)

Suullinen kysymys SKT 78/2024 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.08 **Joona Räsänen sd:** Arvoisa puhemies! Taloudellisesti vaikeina aikoina ihmiset odottavat, että välttämättömät julkisen talouden sopeutustoimet toteutetaan oikeudenmukaisesti. Hallitus kokoontui viime viikolla kehysriiheen ja päätti nyt uusista sopeutustoimista vanhojen päälle. Pääministeri Orpo, te totesitte viime viikolla painokkaasti, että tällä kertaa tämä kokonaisuus on rakennettu oikeudenmukaisesti. Nyt kun sitä kuitenkin katsoo, niin te olette nyt sitten räätälöimässä esimerkiksi keskituloisille eläkeläisille uuden lisäveron, suorastaan ikäveron, olette jo toistamiseen käymässä pienituloisten opiskelijoiden kukkarolla, suurempituloisten osalta totesitte, että ette kevennä verotusta enempää, ja kaikista varakkaimmat rajasitte kokonaan näiden talkoiden ulkopuolelle. Arvoisa pääministeri, oletteko edelleen sitä mieltä, että tämä pakettinne on rakennettu oikeudenmukaisesti? [Ben Zyskowicz: Missäs se teidän oikeudenmukainen vaihtoehto on?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.09 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin kaikkein suurin oikeudenmukaisuuskysymys on se, että me saamme meidän velkaantumisen loppumaan ja me voimme pitää huolta meidän hyvinvointiyhteiskunnasta, sen palveluista ja tulevaisuudesta ja rakentaa toivoa ihmisille siitä, että Suomi on hyvä maa ja turvallinen maa myöskin tulevaisuudessa. Se on kaikkein suurin kysymys. Tämän velkaantumisen tahti oli viime vuonna Euroopan nopeinta, ja se on se perintö, jonka saimme. Meidän on tehtävä ratkaisuja, joilla se velkaantuminen saadaan taittumaan, ja me teimme ne. Yli 200 momenttiin budjettikirjassa on tehty säästöjä tai veronkorotuksia. Tämä on pyritty tekemään niin, että se jakautuu laajasti eri puolille. Me puutumme valtionhallintoon, me tehdään leikkauksia moneen paikkaan, ja se on ikävää, mutta me ollaan pyritty tekemään se tavalla, joka ei yhteen paikkaan tekisi niin suuria huonoja vaikutuksia. Oikeudenmukaisuutta on se, että velkaantuminen lopetetaan ja pidetään Suomesta huolta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aihepiiriin liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nou-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

semalla seisomaan. [Annika Saarikko: Kukahan tämänkin sotkun siivoaa? — Ben Zyskowicz: Kyllä, hyvä kysymys, edustaja Saarikko!] — Edustaja Joona Räsänen, olkaa hyvä.

16.10 Joona Räsänen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä pääministeri, tuosta vastauksesta ei kyllä sitä oikeudenmukaisuutta löytynyt. Toisin kuin totesitte, ei se velkaantuminen ole loppumassa. Tämä on valitettava tosiasia.

Käydäänpä tämä nyt juurta jaksen vielä läpi: Teidän veropolitiikallanne te olette räättöineet sinne ministereiden tuloluokkaan historian suurimman veronkevennyksen, kaksi tonnia puhtaana käteen. Nyt nipistätte siitä 300 euroa, ja tätä juhlitte suurena oikeudenmukaisuustekona. Samalla te olette käymässä esimerkiksi sen pienituloisen opiskelijan kukkarolla jo toistamiseen, mikä tarkoittaa esimerkiksi täällä Helsingissä, että asumistukimenoja tältä opiskelijalta otetaan pois 2 000 euroa vuodessa. Kutsuteko te tätä todella oikeudenmukaiseksi?

Arvoisa puhemies! Tiedän, että tämä on teille arka aihe, mutta voisitteko nyt, pääministeri, kertoa, minkä ihmeen takia te esimerkiksi näille keskituloisille eläkeläisille teette suuremman veronkorotuksen kuin sinne ministereiden tuloluokkaan? Eikö tämän pitäisi mennä toisinpäin, tämä nimittäin kuulostaa jo pahasti siltä himoverottamiselta. [Ben Zyskowicz: Sanoo demari!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.11 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oli kolme oleellista sanaa hallituksen riihessä:

Ensimmäinen oli työ: teemme ratkaisuja, jotka eivät rokota työntekoa, työllistämistä, investointeja ja työn vastaanottamista.

Toinen oli turvallisuus: pidimme siellä ne panostukset, mitä me olemme tehneet turvallisuuteen, maanpuolustukseen ja sisäiseen turvallisuuteen.

Kolmas oli osaaminen: panokset tulevaisuuteen, tutkimukseen, tuotekehitykseen ja innovaatioihin.

Verotuksen linjasta: Siis työn verotusta ei korotettu muuta kuin että kiristetään kahdessa ylimmässä tuloluokassa tästä vuodesta ensi vuoteen. Puolella eläkeläisistä, pienituloisilla eläkeläisillä, verotus ei kiristy. Raippaveroa ei kiristetä, koska sen 55 000:n jälkeen raippavero on viiden kuuden prosentin luokkaa enemmän. [Välihuutoja] Siihen keskituloisille eläkeläisille kyllä tulee maltillinen korotus. Suurimmalla osalla puhutaan jostain 10—20 euron luokasta per kuukausi, ja suurimmillaan se on noin 500 euroa vuodessa.

Tästä tulee oikeudenmukainen kokonaisuus. Se on oikeudenmukainen kokonaisuus, mutta se on myös työn linja. Emme halua tässä tilanteessa, kun me tarvitsemme Suomeen työtä ja ihmisille toimeentuloa, [Puhemies koputtaa] rokottaa työn tekemistä emmekä kiristää työn verotusta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

16.13 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun viime viikolla julkistitte kehysriihen päätökset, hyvä pääministeri, te sanoitte, että nyt nämä päätökset ovat oikeudenmukaisia ja nyt nämä päätökset riittävät siihen, että hallitus saavuttaa nämä tavoitteensa. Vain tunteja sen jälkeen, kun olitte tämän tiedotustilaisuuden pitäneet, valtio-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

varainministeri Purra kävi uutisille kertomassa, että nyt nämä päätökset iskevät enemmän suurituloisiin kuin mitä olette aikaisemmin keventäneet verotusta. No, tähän osoittautui tunneissa vääräksi väitteeksi, ja arvoisa pääministeri, tänään olemme saaneet valtiovarainministeriltä kuulla, että ne toimet, joista sanoitte, että ne riittävät, eivät riitäkään. Teillä olivat nämä luvut käytettävissänne siellä kehysriihessä.

Toistan nyt tästä oikeudenmukaisuudesta, jonka itse nostitte esiin: Kertokaa nyt selvästi, minkä vuoksi 2 000 euron eläke on niin suuri, että sinne pitää laittaa lisävero, mutta ministereiden tuloluokassa tulot ovat niin pieniä, [Puhemies koputtaa] että sinne tarvitaan edelleen 1 700 euroa lisää rahaa vuodessa. [Puhemies koputtaa] Mikä on käsityksenne oikeudenmukaisuudesta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.14 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se on muistaakseni noin 1 900 euron eläke, jossa alkavat maltilliset veronkorotukset. Puolet suomalaisista eläkeläisistä on noin siinä sen alapuolella, ja pienistä eläkkeistä ei ole, mistä leikata tai veroja korottaa. Eläkeläisten indekseihin ei kosketettu, ja pidän tätä edelleenkin maltillisena. Jos ajatellaan kokonaisuutta, kun tehdään yhdeksän miljardin euron sopeutus nyt kymmenen kuukauden aikana, joka on siis välttämätöntä tehdä, jotta Suomi selviää, niin siitä viisi ja puoli miljardia on leikkauksia, puolitoista miljardia on veronkorotuksia ja kaksi miljardia haetaan kasvulla ja työllisyydellä, eli tämä kokonaisuus on myöskin järkevä ja tukee kasvua.

Mitä tulee siihen, riittävätkö nämä, niin kyllä minä uskon, että ne riittävät. Se kääntää tällä hetkellä velkasuhteen laskuun — kääntää velkasuhteen laskuun. Sitä paitsi teidän vaihtoehdollanne se velkasuhde ampuisi taivaaseen [Ben Zyskowicz: Missä se vaihtoehto on?] — ja sitä ei siis edes ole. Tämä riittää. Me olemme luvanneet, että velkasuhde taiteutaan. Me seuraamme koko ajan tätä kehitystä, [Puhemies koputtaa] ja me pidämme siitä kiinni ja teemme tarvittavia lisätoimia, mutta nyt uskon vakaasti, [Puhemies koputtaa] että tämä riittää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

16.16 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiontalouden tilanne on niin hälyttävä, että on selvää, että tarvitaan hallituksenkin esittämän suuruusluokan kokoista sopeutuspakettia. Myös verosopeutuksen ja menosopeutuksen suuruusluokka teidän ratkaisussanne on keskustan mielestä oikean suuruinen.

Tällä saadaan todennäköisesti pysäytettyä se välitön syöksykierre valtiontaloudessa, mutta tämä paketti ei vielä palauta luottamusta suomalaiseen talouteen. Kun katsotaan, saadaanko tällä kasvua aikaan, niin hallitus on tänään itse julkaissut julkisen talouden suunnitelman, jossa todetaan, että hallituksen sopeutustoimet pienentävät talouskasvua 0,5 prosenttia [Vasemmalta: Ohhoh!] — pienentävät talouskasvua 0,5 prosenttia. Tämä maa pitää saada nousuun. Me emme pelasta julkista taloutta veronkorotuksilla ja leikkauksilla, vaan tähän pitää saada kasvua, ja teiltä puuttuvat nyt ne todelliset kasvun eväät.

Te annatte kyllä ison paketin suuryrityksille ja suurjätiehankkeille, mutta pienet ja keskisuuret yritykset jäävät nyt nuolemaan näppejä. Miten tässä näin kävi, arvoisa pääministeri?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.17 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Lohi on siinä asiassa täysin oikeassa, että me tarvitsemme talouteen kasvua. Se on kaikki kaikessa. Tällä leikkaamisella se kasvu ei lähde liikkeelle. Valitettavasti joo, kyllä siinä käy niin, että jos julkista kulutusta vähennetään tai veroja korotetaan, niin se vähentää talouden kasvua. Niinhän se menee, mutta kun meidän on pakko nipistää niitä — eikä nipistää vaan leikata julkista kulutusta ja julkisen sektorin kokoa, koska meidän rahat eivät riitä.

Me tarvitaan se kasvu, ja on aivan väärin sanoa, ettei hallituksella olisi kasvutoimia tai emme olisi niitä tehneet tai ettei pk-yrityksille tulisi niitä. [Antti Kurvinen: Tunnin juna!] Me olemme tällä hetkellä reformoimassa muun muassa paikallista sopimista. Me emme tee yhtään veronkiristyksiä yrittämiseen. [Antti Kurvinen: Entä alvi? — Välihuutoja — Puhemies koputtaa] Me alennamme työllistämisen kynnystä ja työn vastaanottamisen kynnystä. Me teemme lukuisia uudistuksia, jotta yrittäminen tässä maassa kannattaa, koska millään muulla tämä maa ei pärjää kuin yrittämisellä ja työnteolla.

Ja vielä kasvupaketista, joka tehtiin samassa yhteydessä: Tämä verokannustin on massiivinen työkalu, ja jos me saamme niitä teollisia investointeja, [Puhemies koputtaa] niin kyllä silloin saa pk-yrittäjäkin töitä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

16.18 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllähän tämä hallituksen puhe oikeudenmukaisuudesta on suuri silmänkääntötempu. Tosiasia on se, että jälleen kerran kaikista varakkaimmat ovat hallituksen erityissuojeluksessa. Jälleen kävi niin, että suurimmat pääomatulon saajat ovat näiden talkoiden ulkopuolella. [Sinuhe Wallinheimo: Ei pidä paikkaansa!]

Arvoisa pääministeri, te puhutte oikeudenmukaisuudesta, mutta samaan aikaan riihessä te esimerkiksi keksitte tämän keskituloisten eläkkeensaajien lisäveron. Tämä voi tuntua monesta eläkkeensaajasta hyvinkin epäreilulta sen vuoksi, että jo 1 900 euron eläkkeellä joudutaan maksamaan lisäveroa ja samaan aikaan ministeritason tuloilla saadaan pari tonnia veronkevennystä. Ministeri Orpo, mielestäni te ette vielä vastannut selkeästi tähän kysymykseen: onko tämä vaihtoehto teidän mielestänne oikeudenmukainen, että eläkkeensaaja saa lisäveroja ja te saatte veronkevennystä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.19 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun kahden ylimmän tuloluokan verotusta käytännössä kiristetään, niin kyllä se koskee myöskin tässä aitiassa olevia. [Välihuutoja vasemmalta] Sitä kiristetään. Se mittaluokka on samaa luokkaa [Välihuutoja vasemmalta — Puhemies koputtaa] kuin oli se solidaarisuusveron alarajan nosto. Se oli teidän mielestänne silloin väärin, ja nythän me kiristetään euromääräisesti samaa mittaluokkaa. [Välihuutoja vasemmalta] Eli kyllä työn verotuksen näkökulmasta se oikeudenmukaisuus siinä on.

Mutta työn verotus on Suomessa kireää ja progressio on maailmanennätysluokkaa. Emme voi rangaista heitä, jotka tässä maassa yrittävät, kouluttautuvat ja opiskelevat, ja meidän täytyy saada Suomeen osaajia maailmalta. [Välihuutoja vasemmalta — Puhemies

Pöytäkirjan asiakohta PTK 42/2024 vp

koputtaa] Ja kun vielä tosiasia on, että se pienempi osa myöskin maksaa suurimman osan kuluista, [Antti Kurvisen välihuuto — Perussuomalaisten ryhmästä: Miksei sopisi!] niin ilman niitä osajia meillä eivät riitä tähän hyvinvointiyhteiskuntaan rahat. Tämäkin on fakta, mikä pitää tässä salissa sanoa ääneen. Suomessa on oikeudenmukainen verojärjestelmä, joka perustuu progressioon. [Puhemies koputtaa] Se on oikeudenmukaisuutta jo itsessään.